

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 10/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle kokonaisvaltaisesta kumppanuudesta ja yhteistyöstä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Indonesian tasavallan välillä tehdyn puitesopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 10 päivänä huhtikuuta 2012 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle kokonaisvaltaisesta kumppanuudesta ja yhteistyöstä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Indonesian tasavallan välillä tehdyn puitesopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi sopi-

muksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 20/2012 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- yksikön päällikkö Johan Schalin ja lähetystöneuvos Anna-Maija Kostiainen, ulkoasiainministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Indonesian tasavallan välillä tehdyn kokonaisvaltaista kumppanuutta ja yhteistyötä koskevan puitesopimuksen sekä lain sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Kumppanuus- ja yhteistyösopimus on luonteeltaan sekasopimus, jonka määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltion ja osittain Euroopan unionin toimivaltaan. Se korvaa Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kaakkois-Aasian maiden järjestön (Association of Southeast Asian Nations, ASEAN) välisen yhteistyösopimuksen vuodelta 1980. Sopimus sisältää mää-

räykset poliittisen, taloudellisen ja sektorikohtaisen yhteistyön muodoista, ja sen tavoitteena on käynnistää laaja-alainen yhteistyö ja vuoropuhelu Euroopan unionin ja Indonesian välillä molemminpuolisesti tärkeillä aloilla. Sopimuksen myötä sopimuspuolet käynnistävät yhteistyön muuttoliikkeeseen, ihmisoikeuksiin ja oikeudellisiin kysymyksiin liittyen sekä sitoutuvat yhteistyöhön joukkotuhoukseiden leviämisen estämiseksi sekä terrorismin ja kansainvälisen rikollisuuden, huumausaineiden ja rahanpesun torjumiseksi. Sopimus sisältää määräyksiä kaupan ja investointien alalta, ja siinä sovitaan yhteistyöstä muun muassa rahoituspalveluiden, verotuksen ja tullien, teollisuuspolitiikan ja pk-yri-

tysten, teollis- ja tekijänoikeuksien, tieteen ja teknologian, energian, liikenteen, ympäristön ja luonnonvarojen, koulutuksen, kulttuurin ja terveyden osalta.

Sopimus on tarkoitettu tulemaan voimaan sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona jälkimmäinen sopimuspuoli on il-

moittanut toiselle sopimuspuolelle sopimuksen hyväksymiseen liittyvien kansallisten menettelyiden loppuunsaattamisesta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan, kun sopimus tulee voimaan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Sopimus on ensimmäinen EU:n ja sen jäsenmaiden ja Kaakkois-Aasian maiden välillä neuvoteltu kumppanuus- ja yhteistyösopimus. Indonesian kanssa tehty sopimus on laaja-alainen seka-sopimus, jossa sopimuspuolina ovat sekä EU että sen jäsenvaltiot. Poliittisesta näkökulmasta sopimuksen katsotaan olevan merkittävä askel kohti EU:n roolin vahvistamista Kaakkois-Aasiassa. Sopimuksen taloudellista ja kaupallista yhteistyötä koskeva osio pohjustaa ja helpottaa mahdollisia myöhempiä vapaakauppaneuvotteluja EU:n ja Indonesian välillä. Sopimuksella arvioidaan olevan myönteisiä, joskaan ei välittömiä taloudellisia vaikutuksia Suomelle.

Tavoitteena on käydä kokonaisvaltaista vuoropuhelua ja lisätä yhteistyötä useilla molempinpuolisesti tärkeillä aloilla. Sopimuspuolet aloittavat yhteistyön maahanmuuttoon, ihmisoikeuksiin ja oikeudellisiin kysymyksiin liittyen, joukkotuhouksien leviämisen estämiseksi sekä terrorismin ja kansainvälisen rikollisuuden, huumausaineiden ja rahanpesun torjumiseksi.

Valiokunta pitää tärkeänä poliittisen vuoropuhelun määrätietoista toteuttamista ja sopimuksen eri lausekkeiden toimeenpanon käytännön seurantaa. Sopimuksessa on yksipuolista keskeyttämistä koskeva lauseke, jota voidaan soveltaa silloin, kun jotakin sopimuksen tärkeää osaa ei noudateta. Tällaisia ovat esimerkiksi demokratian, ihmisoikeuksien ja markkinatalouden periaatteiden kunnioittaminen. Valiokunta

toteaa tässä yhteydessä yleisemminkin, että eri lausekkeiden — kuten ihmisoikeuksien kunnioittaminen, terrorismin torjuminen ja joukkotuhouksien leviämisen estäminen — kirjaaminen kaikkiin unionin sopimuksiin vaatii johdonmukaista seurantaa, jotta unionin politiikan uskottavuus säilyy.

Valiokunta toteaa, että taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen määräykset tulee ottaa asianmukaisella tavalla huomioon kumppanuus- ja yhteistyösopimuksia neuvoteltaessa.

Valiokunta toteaa, että sopimus luo puitteet hyvin laaja-alaiselle yhteistyölle Indonesian kanssa. Käytännössä tämä edellyttää myös yksityissektorin ja kansalaisyhteiskunnan vahvaa panosta, jotta sopimuksen tavoitteet saavutetaan.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ulkoasiainvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä tarkoitetun puitesopimuksen ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 12 päivänä kesäkuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj.	Pertti Salolainen /kok	Mari Kiviniemi /kesk
jäs.	Jouni Backman /sd	Johannes Koskinen /sd
	Christina Gestrin /r	Tom Packalén /ps
	Pekka Haavisto /vihr	Aila Paloniemi /kesk
	Ilkka Kanerva /kok	Ben Zyskowitz /kok
	Ilkka Kantola /sd	vjäs. Timo Heinonen /kok.
	Saara Karhu /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Svinhufvud.